

N:o 149.

Af herr **J. G. Pettersson** i Södertälje, om *skrifvelse till Kungl. Maj:t angående öfvervakande af villkorligt dömda och villkorligt frigifna förbrytare m. m.*

Vår gällande strafflag af den 16 februari 1864 innebar helt visst på sin tid ett stort framsteg framför äldre tiders hårda och grymma strafflagar. Emellertid kan det nog ej förnekas, att äfven 1864 års strafflag i sin tur nu hunnit blifva i flera afseenden föråldrad. Den bärande tanken i den kritik, som i våra dagar riktas mot strafflagen, är den, att lagen ej i så hög grad som önskligt vore lämnar tillfälle att vid straffdomars fastställande taga hänsyn till brottslingens egenart. Straffet bestämmes hufvudsakligen eller nästan uteslutande med hänsyn till det föreliggande brottet; brottslingens person är härvid en omständighet af mycket underordnad betydelse. Reformsträfvandena på detta område gå därför till väsentlig del ut på att möjliggöra en sådan behandling af förbrytare, som i främsta rummet är afpassad efter hvarje brottslings personlighet och ägnad att rätta densamma, för så vidt rättelse synes möjlig.

Ett viktigt steg till dylik individualisering i straffrättsskipningen togs genom de år 1906 af Riksdagen antagna lagarna om villkorlig frigifning, om villkorlig straffdom samt om straffskärpning. Enligt lagen om villkorlig straffdom kan domstolen, när giltiga skäl därtill äro, förordna, att med verkställigheten af kortvariga frihetsstraff skall anstå och att på vissa

villkor skall bero, huruvida straffet skall gå i verkställighet. Förutsättningarna för att villkorlig dom må kunna meddelas äro i hufvudsak, att den tilltalade icke under de 10 år, hvilka närmast föregått brottet, blifvit dömd till straffarbete eller fängelse eller under samma tid undergått dylikt straff, som blifvit honom tidigare ådömdt. Härvid skall enligt lagen tillses bland annat, om tillfälle finnes till uppfostran eller handledning för den, som däraf är i behof, och i öfrigt göras afseende å den tilltalades tidigare vandel, hans uppförande samt hans lefnadsförhållanden.

Det är stora fordringar, som tillämpningen af denna lag ställer på underdomaren. Lagberedningens ordförande framkastade under den debatt, som föregick lagens antagande i Första Kammaren, den frågan: »Besitter den svenske underdomaren, den svenska domstolsorganisationen förutsättningarna för den fina människopröfning, som den villkorliga domen kräfver?» Han tillade: »Jag vågar icke besvara den frågan med obetingadt ja.» För min del tror jag, att man måste gå ett steg längre och besvara frågan med nej. Äfven i de fall, där domstolens ledamöter eller ordförande äro i besittning af erforderlig människokännedom och skarpt omdöme, saknar domstolen dock nästan alltid det material, som erfordras för att kunna erhålla en bestämd uppfattning, huruvida förutsättningarna för meddelande af villkorlig dom föreligga eller ej. Den undersökning af den tilltalades »ålder och hufvudsakliga lefnadsomständigheter», som nu vid domstolarna förekommer, är uppenbarligen alltför ytlig och bristfällig för att kunna utgöra grund för ett tillförlitligt omdöme härutinnan. Å andra sidan torde domstolens tid i de flesta fall ej medgifva att i nämnda afseende verkställa grundliga och mera omfattande undersökningar. Det skulle därför vara i hög grad önskvärdt, om domstolen, när den skall meddela sin dom, hade till sitt förfogande resultatet af en särskild *förundersökning* rörande den tilltalades personliga förhållanden, verkställd af därför särskildt lämpliga och därtill särskildt utsedda personer. Med hjälp af en dylik förundersökning skulle det vara för domstolen möjligt att bilda sig ett tillförlitligt omdöme i den här omhandlade frågan.

De personer, åt hvilka verkställande af dylika personliga förundersökningar anförtröddes, borde emellertid äfven erhålla en annan, kanske ändå viktigare uppgift, nämligen *öfvervakande af villkorligt dömda personer*. Enligt lagen om villkorlig straffdom gäller, att det anstånd med straffets verkställande, som den villkorliga domen innebär, är förverkadt, om den villkorligt dömda inom 3 år efter domen begår brott af vissa slag. I detta afseende yttrade den kungliga kommitté, som utarbetat förslaget till

ifrågavarande lag, att det kunde sättas i fråga, huruvida icke härutinnan den dömdes uppförande i sin helhet borde komma i betraktande, men kommittén afvisade detta alternativ med en erinran, att detsamma förutsatte, att den dömdes uppförande komme att öfvervakas genom polismyndighet eller särskild tillsyningsman, hvilket åter skulle medföra praktiska svårigheter samt möjligen lända till skada för den dömdes sociala ställning. Detta kommitténs resonemang torde vara riktigt, för så vidt fråga är om polisuppsikt: att ställa en villkorligt frigifven person under sådan skulle helt visst i många fall kunna verka mer till skada än till gagn. Men ett dylikt öfvervakande kan äfven anordnas på annat sätt. Om öfvervakaren i första rummet erhåller karaktären af ett slags rådgifvare till stöd och hjälp för den dömda, och om de personer, som beklädas med dylikt uppdrag, äro verkligt besjälade af dess vikt samt taktfulla vid dess handhafvande, borde institutionen kunna blifva till varaktigt gagn för dem, hvilka det härvid gäller att öfvervaka, stödja och leda. Utan en dylik ledning händer det tyvärr alltför lätt, att de karaktärssvaga människor, om hvilka här är fråga, icke beakta den varning, som den villkorliga domen är afsedd att meddela dem, utan snart nog återfalla i brott. En sådan farhåga bestyrkes af förhållandena i Nordamerikas Förenade stater, där man sedan många år tillämpat institutet villkorlig dom både med och utan öfvervakning, och där man kommit att betrakta villkorlig dom utan öfvervakning af den villkorligt dömda allenast som en annan form för ett fullständigt frikännande.

Man kan tänka sig de uppgifter, om hvilka här talats, öfverlämnade antingen åt frivilliga oaflönade medhjälpare eller åt aflönade tjänstemän. Utan en föregående utredning af saken är det vanskligt att afgöra, hvilken af dessa bägge utvägar är att föredraga. Dock vill det redan nu synas, som om uppgifterna skulle vara tillräckligt kräfvande för att man, åtminstone i de större städerna, måste delvis begagna sig af aflönade tjänstemän för deras uppfyllande på ett tillfredsställande sätt. Möjligen skulle det vara lämpligt att, så som skett på fattigvårdens fält, vid sidan af ett fåtal tjänstemän anställa ett större antal oaflönade »vårdare» för ändamålet. Det lifliga sociala intresse, som under de senare åren gifvit sig till känna inom vida kretsar af vårt folk, borde för öfrigt med fördel kunna utnyttjas äfven för nu ifrågavarande syfte.

Ett öfvervakningssystem, sådant som det här ofvan skisserade, skulle emellertid behövas ej blott i fråga om villkorligt dömda, utan äfven i fråga om villkorligt frigifna personer. Enligt lagen om villkorlig fri-

gifning må villkorlig frigifning äga rum i fråga om en till straffarbete på viss tid eller fängelse på längre tid än 2 år dömd person, hvilken undergått två tredjedelar af straffet, dock minst två år, därest omständigheterna göra sannolikt, att den dömda på fri fot skall förhålla sig väl. Den villkorligt frigifne skall under så lång tid, som vid frigifningen återstår af straffet, men i hvarje fall minst ett år, vara underkastad särskild tillsyn, som i regel utöfvas af länsman eller stadsfiskal; därjämte är han förpliktigad att under samma tid icke allenast föra ett ostraffligt lefverne, undvika skadligt umgänge samt bemöda sig om utväg till försörjning på lofligt sätt, utan äfven ställa sig till noggrann efterrättelse de särskilda föreskrifter, som vid frigifningen eller därefter meddelas honom af fängelsemyndighet eller tillsyningsman. Det synes uppenbart, att samma erinran, som strafflagskommittén själf framställt mot att ställa de villkorligt dömda under polisuppsikt, äfven är på sin plats gentemot polisuppsikt öfver de villkorligt frigifne. Också yttrade en erfaren ämbetsman vid lagförslagets behandling i Första Kammaren år 1906: »Det vill förefalla, som om på det sätt, hvarpå tillsynen blifvit enligt förslaget anordnad, man velat försätta den villkorligt frigifne i samma ställning, som enligt den gamla lösdrivarestadgan intogs af lösdrivare, som varit straffade för brott. Nämnda stadga tillkom på 1840-talet, då intresset för humanitära åtgärder till de straffades återupprättelse icke ännu var synnerligen stort. Det visade sig därför, att dess bestämmelser lade stora hinder i vägen för detta intresse, då det längre fram sökte göra sig gällande.»

Dessa betänkligheter mot polisuppsikten öfver de villkorligt frigifne delades inom Första Kammaren af chefen för fängvårdsstyrelsen. I själfva verket torde det ej heller kunna förnekas, att polismännen i många fall ej äro rätta männen att taga hand om de villkorligt frigifne och leda dessa under den vanskliga tid, som följer närmast efter frigifningen. Helt visat skulle det med den villkorliga frigifningen åsyftade resultatet bättre kunna vinnas, om öfvervakningen af de frigifna öfverlämnades åt därför särskildt kvalificerade personer, i regel tagna utom polistjänstemännens krets, d. v. s. åt sådana, som tillika innehade uppdrag att biträda domstolarna med förundersökningar i brottmål samt med öfvervakande af de villkorligt dömda.

I händelse bötesstraffet, såsom är att hoppas, inom en ej aflägsen framtid kommer att grundligt omläggas, så att exempelvis möjlighet införes, att göra afbetalningar å ådömda böter, skulle de personer, som utsetts att biträda med dylika förundersökningar samt öfvervakande af villkorligt

dömda och frigifna, äfven kunna biträda med upptagande af sådana afbetalningar, hvarigenom tillämpningen af en sådan anordning i väsentlig mån skulle underlättas.

Mot de här ofvan framställda förslagen kommer möjligen att invändas, att de ej alls eller endast med största svårighet och alltför dryga kostnader kunna genomföras. Till bemötande af en dylik invändning tillåter jag mig emellertid redan här åberopa, att en anordning i hufvudsaklig öfverensstämmelse med den jag här ofvan framställt såsom önskvärd redan finnes i flera af Nordamerikas Förenta stater samt där visat synnerligen tillfredsställande resultat. Min kännedom härom har jag hämtat dels ur ett tryckt arbete »Om barndomstolar, anteckningar från en med understöd af svenska staten företagen studieresa i Nordamerikas Förenta stater» af t. f. stadsnotarien vid Stockholms rådstufvurätt Harald Salomon och dels ur ett ännu otryckt arbete af samma författare »Om förbrytares behandling i Nordamerikas Förenta stater». Då en kortfattad redogörelse för organisationen af öfvervakningssystemet vid en amerikansk domstol bäst kan åskådliggöra, huru ett dylikt system bör vara anordnad, tillåter jag mig att såsom en bilaga till denna motion bifoga ett utdrag af herr Salomons sistnämnda arbete.

Oaktadt jag är lifligt öfvertygad om gagnet af de åtgärder, som här ofvan förordats, inser jag till fullo, att saken tarfvar ytterligare utredning, innan den är mogen för framställande af ett positivt förslag; och då en dylik utredning endast genom Kungl. Maj:ts försorg torde kunna verkställas, hemställer jag,

att Riksdagen måtte i skrifvelse hos Kungl. Maj:t anhålla: att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning, dels huruvida icke till fullständigare ernående af de syften, som afsetts med lagarna angående villkorlig straffdom och villkorlig frigifning, kunde anordnas särskild öfvervakning af villkorligt dömda och villkorligt frigifna förbrytare, antingen genom för sådant ändamål särskildt antagna och aflönade tjänstemän eller genom oaflönade förtroendemän, utsedde af domstolarna eller på annat sätt, dels ock huruvida icke åt de sålunda utsedde personerna kunde uppdragas att vid behof biträda domstolarna med verkställande af den del af förundersökningen i brottmål, som afser de till-

talades personliga förhållanden; samt att Kungl. Maj:t måtte för Riksdagen framlägga de förslag, hvartill utredningen kan föränleda.

Stockholm den 26 januari 1908.

Jakob Pettersson.

Ur »FÖRBRYTARES BEHANDLING I NORDAMERIKAS FÖRENTA STATER» af

Harald Salomon

t. f. stadsnotarie vid Stockholms rådstufvurätt.

Öfvervakningssystemet.

(The probation system.)

Inledning.

Hos hvarje människa finnas anlag till såväl godt som ondt. En del människor omgärdas allt ifrån barndomen med goda inflytelser och utvecklas, oakadt de kanske äro behäftade med ganska svåra moraliska defekter, till laglydiga och dugliga medborgare. Andra åter sakna dessa skyddande inflytelser. Redan tidigt komma de i beröring med livvets afvigsidor, med laster och brott. De goda anlagen blifva därvid förkväfda, under det att de dåliga anlagen fritt få utveckla sig, och dessa människor danas så småningom till förbrytare. Många af dem ha, då de begå en brottslig handling och förty blifva föremål för statens tillrättaförande verksamhet, redan hunnit så långt på den brottsliga banan, att det icke låter sig göra att genast släppa dem lösa på samhället, utan de måste först undergå behandling å särskilda därför lämpade anstalter. Det finnes emellertid andra, hos hvilka de dåliga anlagen ännu icke tagit sådan öfverhand, att det blir nödvändigt eller ens lämpligt att inspärta dem på en anstalt, men hvilka icke heller kunna tillätas att lämnas helt och hållet åt sig själfva, enär fara då är för handen att de ånyo komma att begå brott. Dessa svaga, men i det hela bildbara personer blifva då föremål för en behandling, som med en amerikansk term benämnes *probation*.

Uttrycket »probation» betyder egentligen pröfning, prof, och med en persons sättande »on probation» afses sålunda att man ställer honom »på prof». Men i uttrycket »probation ligger ännu något mer, nämligen ett omhändertagande och öfvervakande af personen i fråga i syfte icke blott att se efter, om han verkligen består profvet, utan afven att förhjälpa honom till att göra detta. »Probation» är sålunda en *behandling i frihet under öfvervakning*. Brottsslingen skall genom att försättas i frihet lämnas tillfälle att välja mellan det onda och det goda. Genom att han begått brott har han visat, att han icke varit nog stark att vilja det goda. Det gäller nu att genom att omgifva honom med goda inflytelser stärka hans karaktär, så att han, i valet mellan ondt och godt, vill det goda. »Probation» afses således att mana fram och taga fasta på det goda hos brottsslingen.

Med institutet probation har i själfva verket införts ett nytt sätt att *behandla förbrytare*, grundande sig på en förändrad uppfattning hos samhället af dess ställning till dem, som råkat i konflikt med rättsordningen. Samhället har kommit till insikt om, att det icke alltid är nödvändigt att inspärria en förbrytare i fängelse för att förhindra honom från att begå brott, utan att det i vissa fall låter sig göra att vinna detta mål genom att låta honom undergå *behandling utanför fängelsemurarna* af särskilda därför kvalificerade organ. Människovård har här trädt i stället för fängvård. Införandet af institutet probation är således ett erkännande af brottsslingens människovärde.

I en del stater är nämnda institut ännu ganska litet utveckladt, i andra åter har det satts i ett omsorgsfullt utarbetadt system, kallat »*the probation system*», hvilket, då öfvervakningen däri ingår såsom det väsentliga momentet, lämpligen torde kunna öfversättas med *öfvervakningssystemet*. De personer, som handhafva öfvervakningen, benämnas *probation officers* (*öfvervakare*) och de, som stå under öfvervakning, *probationers*.*

Öfvervakningssystemet har särskildt i staten Massachusetts nått en hög grad af utveckling. Redan i slutet af 1860-talet började systemet att där tillämpas, ehuru endast i fråga om unga förbrytare. År 1878 utsträcktes probation jämväl till vuxna förbrytare genom en lag, som dock endast hade afseende å staden Boston. Genom en lag af år 1880 utsträcktes probation till staten Massachusetts i dess helhet. Hittills hade öfvervakningsarbetet endast afsett ringare förseelser, hufvudsakligen fylleriför-

* I det följande betecknas »probation officer» för korthetens skull med P. O. och »probationers» med P—r.

seelser. År 1898 medgafs emellertid jämväl åt öfverdomstolarna, hvilka hade att döma i första instans beträffande gröfre brottmål, rätt att utse probation officers utan att någon inskränkning gjordes i fråga om de mål, som skulle komma under deras behandling. Det är dock först från och med år 1901, som öfvervakningsarbetet i Massachusetts, tack vare några energiska och initiativkraftiga probation officers, tagit någon egentlig fart.

Det dröjde mycket länge, innan den lagstiftning, hvartill Massachusetts 1878 gaf uppslaget, vann efterföljd i andra stater. Numera finns emellertid i 25 af staterna lagstiftning rörande probation för unga förbrytare, 8 stater ha antagit lagar om probation för vuxna förbrytare, och i 7 stater ha införts särskilda lagar om probation för vuxna, som medverka till att barn bli vanartade eller försummade.

Underdomstolen i Boston.

(Central municipal court.)

Vid denna domstol finnas anställda nio probation officers, nämligen sex män, däraf en benämnes »chief probation officer», och tre kvinnor. De utses af den äldste ledamoten i domstolen (the chief justice) och aflönas af grefskapet (county of Suffolk, innefattande Boston med omnejd). De manliga P. O. öfvervaka endast manliga förbrytare och de kvinnliga P. O. endast kvinnliga förbrytare.

Förundersökningen.

Tidigt på morgonen — klockan 6 i fråga om män och klockan $\frac{1}{2}$, 7 i fråga om kvinnor — begifva sig vederbörande P. O. till det i domstolslokalens bottenvåning inrymda rannsaktionsfängelset (the Tombs) för att verkställa förhör med de personer, som häktats sedan domstolssessionens slut föregående dag. Det förtjänar anmärkas, att den kvinnliga afdelningen förestås af en kvinna och att vaktpersonalen där uteslutande består af kvinnor. Jag åtföljde såväl en manlig som en kvinnlig P. O. på deras morgonrunder i fängelset. Några af fångarna hade väl ännu icke hunnit sofva ruset af sig — det är oftast fylleriförseelser det gäller — men i de flesta fall kunde förhör äga rum. Vi gingo från cell till cell, fångarna kommo fram till gallerdörren och P. O. framställde frågor rörande deras familjeförhållanden, lefnadsvanor, arbete, omgifning m. m., samt huruvida de gjort sig skyldiga till angifna förseelsen och de närmare omständigheterna därvid. De af fångarna, som angifvits för fylleri och

under sistförflutna året icke varit tilltalade för enahanda förseelse mer än en gång förut, äger P. O., om han därtill finner skäl, genast lösgifva, och de blifva därigenom i tillfälle att inställa sig i arbete på morgonen utan att någon får kännedom om hvad som passerat. Dessa fångar släpptes nu ut ur cellerna och fingo ställa upp sig på två led, hvarpå de efter en sista afsyning tillåtos marschera ut i det fria.

Sedan undersökningen i rannsakningsfängelset afslutats, har vederbörande P. O. att besöka hemmen för att kontrollera fångarnas uppgifter och bilda sig ett omdöme om hemmets beskaffenhet, hvilket ofta kan blifva afgörande för frågan om det föreliggande fallet skall blifva föremål för probation eller icke. Slutligen skall P. O., innan domstolen klockan 10 förmiddagen sammanträder, med ledning af i »the probation office» befintliga böcker upprätta och till domstolen vid sessionens början öfverlämna en promemoria, utvisande huruvida vederbörande förut varit tilltalad för brott eller icke.

Den af P. O. verkställda förundersökningen ersätter icke utan endast kompletterar den af polismyndigheten verkställda undersökningen. Den förra afser brottslingens personliga förhållanden, den senare åter det föreliggande brottet.

Förhandlingarna.

Då jag kl. 10 f. m. infann mig i domsalen, var denna nästan fylld af folk. Jag anmodades taga plats å den öfre estraden vid domarens sida. Nedanför, på en lägre estrad, stod notarien, där nedanför var »the bar», advokaternas inhägnad, till vänster poliskonstaplar i uniform, vittnen m. fl., till höger de häktade inom en hög afskrankning, som helt och hållet dolde dem för allmänhetens blickar, och något längre bort de tilltalade, som lämnats å fri fot mot borgen (bailed out). Omkring ett i bortre ändan af salen befintligt skrifbord uppehöll sig en del probation officers. Längst bort i fonden af salen syntes ett trettiotal kineser, hvilka voro tilltalade för »äfventyrligt spel» (gambling). Bland advokaterna märktes en neger. Då ett mål ropas stiger den häktade upp på en innanför afskrankningen befintlig upphöjning, så att han blir synlig för domaren och en del af allmänheten. Vidare företråda den poliskonstapel, som verkställt häktningen, och den probation officer, som verkställt förundersökningen. Sedan poliskonstapeln berättat, hvad han har att säga, — hvilket vanligen icke är mycket — redogör öfvervakaren i detalj för

resultatet af sin undersökning. Härefter tillfrågas den tilltalade af notarien, om han erkänner, att han gjort sig skyldig till åtalade förseelsen eller icke (pleads guilty or not guilty). I senare fallet höras vittnen, och efter vittnesförhöret får den tilltalade yttra sig (tell his story). Har den tilltalade gjort sig skyldig till åtalade brottet, uppstår frågan, hvad man skall göra med honom, och P. O. har nu att uttala sin mening, huruvida fallet lämpar sig för probation eller icke, samt ange sina skäl, ett för främlingen synnerligen intressant moment i förhandlingarna. Ett oundgängligt villkor för probation är, att den tilltalade frivilligt erkänt förseelsen. Vid de sessioner jag bevistade biföll domstolen undantagslöst P. O:s framställningar. När domstolen beslutit probation, blir den tilltalade, om han är häktad, omedelbart utsläppt från afskrankningen och mottages af P. O., som åt honom utskrifver ett kort (probation card), hvarå antecknas de olika dagar, då han skall rapportera till P. O., hvarjämte å kortets baksida finnes tryckt följande:

»Domstolen har satt er under öfvervakning, i ändamål att lämna er tillfälle till förbättring (reform), och P. O. har blifvit er borgensman för att rädda er från fängelse

på följande villkor:

- att ni med nit ägnar er åt någon laglig sysselsättning;
  - att ni uppför er väl och icke ofredar någon (keep peace toward all persons);
  - att ni rapporterar till P. O. å tid och ställe, som han bestämmer;
  - att ni, när domstolen sådant påfordrar, till domstolen betalar de kostnader, ni förorsakat grefskapet;
  - att ni omedelbart underrättar P. O. om förändring af er adress.
- Om ni uppsåtligen bryter mot dessa villkor, kommer ni att öfverlämnas till domstolen och dömas (be surrendered to the court for sentence).»

Sedan kortet öfverlämnats till den tilltalade och denne af P. O. erhållit några muntliga råd, får han fritt aflägsna sig ur sessionssalen.

Om en person brutit mot villkoren för sin probation, beror det på omständigheterna i det särskilda fallet, om probation skall fortsättas eller icke. En person, som satts under öfvervakning, emedan han gjort sig skyldig till fylleri och underlåtit att underhålla sin familj, men som un-

der öfvervakningstiden ånyo supit sig full och på denna grund för andra gången förts inför domstolen, kan få sin probation utsträckt, om det t. ex. upplyses, att han genom att arbeta och försörja sin familj visat tendens till förbättring; upplyses det däremot, att han icke arbetat och bidragit till familjens uppehälle eller att han saknar hem och under sin lediga tid strukit omkring krogarna och sökt dåliga sällskap, blir han vanligen af P. O. öfverlämnad till dom.

Hvarje onsdag kl. 9,30 f. m. är s. k. rapportdag, då de personer, hvars öfvervakningsperiod nämnda dag utgår, infinna sig inför domstolen för att höra dess beslut. Därvid äro närvarande en manlig och en kvinnlig P. O., hvilka för domaren rapportera, huru deras tillstädeskomna skyddslingar uppfört sig under den gångna öfvervakningsperioden. Vid den rapportdag, jag bevistade, rapporterades vanligen: »Han arbetar och artar sig väl (is doing well), hvarför jag hemställer, att målet angående honom afskrifves.»

Från rapportdagen må några exempel här anföras:

1) En gift man, som ställts under öfvervakning, emedan han var begifven på starka drycker och ej underhöll familjen, företrädde jämte sin hustru. Det upplystes, att makarna hade fyra barn, af hvilka två vistades i hemmet, under det att de två öfriga voro utackorderade på kommunens bekostnad. P. O. meddelade, att mannen ej bättrat sig, utan fortfarande dricka och drifva sysslolös omkring samt låtit hustrun underhålla familjen. Hustrun vitsordade i hufvudsak P. O:s uppgifter samt yrkade, att mannen måtte åläggas utgifva underhåll till de hemmavarande barnen och förbjudas besöka hustrun. Mannen förklarade, att han arbetat och gifvit hustrun 5 dollars i veckan, men att han på sista tiden icke kunnat erhålla arbete. Detta bestreds af hustrun. P. O. förklarade, att han väl skulle vilja tillstyrka, att mannen erhöles ännu ett tillfälle till förbättring (another chance), om han såge någon utsikt till att mannen verkligen skulle bättra sig. Då detta emellertid icke vore fallet, hemställde P. O., att mannen måtte dömas. Rätten beslöt härefter, att han skulle intagas å »House of Correction» för en tid af 4 månader.

2) En välklädd ung flicka, som olofligen tillgripit en del saker till värde af 15 dollars, hade ställts under öfvervakning på villkor att hon i dag skulle vara beredd återbetala berörda belopp. Flickan företrädde nu jämte en kvinnlig P. O. samt lämnade till notarien berörda penningssumma, hvarefter målet afskrefs. P. O. meddelade mig efteråt, att flickan till henne i olika poster inbetalt beloppet, hvilket P. O. omedelbart innan

målet påropades öfverlämnat till flickan. P. O. tillade, att hon äfven om flickan icke skulle kunnat i dag betala mer än t. ex. 5 dollars, likväl icke skulle hafva öfverlämnat flickan för att dömas utan tillstyrkt förlängd probation på grund af flickens goda uppförande i allmänhet.

Öfvervakningen.

Sedan den tilltalade vid domstolen öfverlämnats till vederbörande P. O., vidtager själfva öfvervakningsarbetet (supervision). Det gäller nu främst af allt för P. O. att söka vinna P-rs förtroende. För sådant ändamål är det af synnerlig vikt, att P. O. besöker P-r i hans hem och tager noggrann kännedom om de förhållanden, hvarunder han lefver. Under min vistelse i Boston sattes jag i tillfälle att medfölja flera P. O., såväl manliga som kvinnliga, på deras besök i hemmen, från hvilka besök jag här nedan anför några exempel:

1) Vid besök hos en 24-årig flicka, som två gånger förut tilltalats för fylleri och nu stod för samma förseelse under öfvervakning, träffades såväl flickan som hennes föräldrar och en vuxen bror hemma. Vid vår ringning öppnades dörren af fadern, men flickan, som antagligen väntat besök af P. O., skyndade genast fram och förde oss in i ett inre rum, därvid hon hviskade till P. O. att vara försiktig, enär fadern icke visste, att hon stode under domstolens uppsikt. Modern och en bror kommo därpå in i rummet, och P. O. yttrade mycket grannliga, att hon velat »titta in i förbifarten» (just dropped in), då hon vore i trakten. Modern och brodern vitsordade sammanstämmande, att flickan uppfört sig väl, och flickan gjorde äfven ett mycket behagligt intryck. Efter att hafva samtalat om en del allmänna ämnen, lämnade vi denna särdeles älskvärda familj efter att hjärtligt ha skakat hand med samtliga familjemedlemmarna. Detta fall hörde uppenbarligen till ett af de framgångsrika; en ung flicka har här räddats från undergång. Hade detta fall behandlats här i Sverige, skulle flickan med all sannolikhet hafva varit inskrifven å polisens prostitutionsafdelning.

2) En ung man, som tilltalats för fylleri, träffades ej hemma. P. O. upplyste, att detta fall vore så godt som hopplöst, enär båda föräldrarna äfven vore begifna på dryckenskap och P. O. sålunda icke erhöle något stöd i hemmet, hvilket vore af stor vikt för framgång i öfvervakningsarbetet. Det enda som försvarade, att P-r fortfarande hölles under öfver-

vakning, vore, att *fruktan* för att öfverlämnas till dom skulle i någon mån verka återhållande.

3) En man, som tilltalats för fylleri, träffades hemma jämte hustrun. Den senare, som af P. O. förhördes något afsides, förklarade, att öfvervakningen gjort nytta, enär mannen, då han märkte, att någon vakade öfver hans åtgöranden, toge sig bättre till vara. Vidare upplyste hon, att mannen under öfvervakningstiden icke anhållits för fylleri, samt hemställde, att mannen nu måtte befrias från vidare öfvervakning. P. O. förklarade sig emellertid icke vilja lofva något, förrän han hört sig för hos polismyndigheten.

4) Mitt sista besök med P. O. gällde en man, som nu tilltalats för fylleri och som förut varit tilltalad för enahanda förseelse äfvensom för försummelse att underhålla familjen och på grund häraf stått under öfvervakning, men slutligen befriats från vidare öfvervakning. Han bebodde jämte hustru och sex minderåriga barn en stuga utanför Boston. Vid vårt besök träffade vi hustrun, som förklarade, att mannen icke upplyst henne om, att han ånyo ställts under öfvervakning. Mannen hade visserligen icke anhållits för fylleri, men han hade under sista veckan druckit ganska mycket och i fyllan brutit sin ena arm, så att han varit urståndsatt att arbeta. Hustrun anhöll nu, att P. O. måtte tala med mannen och »skrämma upp honom», hvilket enligt hustruns förmenande skulle verka synnerligen välgörande. På fråga uppgaf hustrun, att mannen ordentligt lämnat sin aflöning till henne utom på lördagarna, då han gärna toge sig ett rus. Under samtalet inkom mannen, P. O. klappade honom på axeln och uttalade sin förhoppning om att han måtte alldeles afhålla sig från förärandet af spritdrycker samt tänka på sin hustru och sina barn, hvilket mannen också lofvade. Efter ett kortare samtal med mannen rörande hans arbete, framtidsutsikter m. m. togo vi afsked. P. O. meddelade författaren, att mannen icke vore mycket att lita på (no good), men att P. O. icke desto mindre vid det förhållande, att mannen icke under sista öfvervakningsperioden af polismyndigheten anhållits för fylleri, ville göra ett sista försök och hos domstolen anhålla om öfvervakningens fortsättande under ännu en period.

Under mina ganska talrika besök i fattigkvarteren — ty det är i allmänhet de fattigare klasserna det här är fråga om — hade jag godt tillfälle iakttaga den anmärkningsvärda grannligheten och takt, hvarmed vederbörande probation officers alltid uppträdde, och det föreföll mig äfven som om deras besök i allmänhet uppskattades af dem det gällde. Såsom

bevis härpå kan nämnas, att det till och med inträffat, att P-rs frivilligt hos P. O. anhållit om utsträckning af sin probation, emedan de icke känt sig tillräckligt starka att kunna stå ensamma. Det är tydligt, att hela denna öfvervakningsinstitution blifvit i bästa mening populär, hvilket naturligen i hög grad underlättar det synnerligen maktpåliggande arbetet. Endast vid ett enda tillfälle blefvo vi förvägrade inträde. Af vikt är, att besöken försiggå så obemärkt som möjligt, på det att i grannskapet icke måtte utspridas, att P-r står under domstolens tillsyn. Detta möter emellertid ofta sina ganska stora svårigheter. Det formligen myllrar af barn-ungar på vissa bakgator i de amerikanska storstäderna, och de utanför husen befintliga trapporna äro ofta formligen garnerade med mammor med de allra minsta i famnen, hvilka sitta försjunkna i en angenäm sysslolöshet. Då en främling slår in på en dylik gata, blir han genast föremål för gatinvånarnas synnerliga uppmärksamhet och intresse, och hundratals blickar följa honom, då han beger sig in i något af husen.

Enligt tillgängliga statistiska uppgifter ha under år 1906 ställts under öfvervakning 974 kvinnor och 1,227 män. Af kvinnorna ha omkring 65 procent och af männen 60 procent uppfyllt villkoren för sin probation. En kvinnlig P. O. har meddelat, att under de sista 10 åren icke mer än en tredjedel af de kvinnor, som anhållits och ställts under öfvervakning, återfallit i brott. Med afseende å de uppnådda resultaten får icke förglömmas de oerhörda svårigheter man i Amerika har att individualisera brottslingen. Icke sällan inträffar t. ex., att en person, som satts under öfvervakning såsom förstagångsförbrytare, sedermera befinnes ha flera gånger förut straffats för brott.

Till aflöningar åt probation officers i staten Massachusetts utbetalades årligen omkring 90,000 dollars.

Denna afsevärda utgift lär emellertid uppvägas af minskade kostnader för fångvården. Härtill kommer den stora, ehuru icke i penningar uppskattbara fördelen för samhället, som uppstår därigenom, att P-r under öfvervakningsperioden bibehålles vid sitt vanliga arbete för sitt och familjens uppehälle, under det att familjen, om P-r i stället satts i fängelse, måhända skulle ha legat fattigvården till last.

Statistik från öfverdomstolen i Middlesex County.

Beträffande de resultat, som vid öfverdomstolen i Middlesex County uppnåtts i fråga om fyllerister under öfvervakning, lämnar en probation

officer, mr R., uti en af honom i juli 1907 utgifven broschyr följande intressanta redogörelse. Under tiden juni 1901—mars 1907 togos 315 män och kvinnor under öfvervakning för fylleri. Af dessa hade efter en ett-årig öfvervakningsperiod 102 uppfört sig väl och 82 försvarligt, 56 hade ånyo blifvit anhållna och dömda för fylleri, 58 hade af P. O. öfverlämnats till domstolen för dom, 10 hade uraktlåtut i vederbörlig ordning rapportera till P. O. och 7 hade antecknats såsom hopplösa fall. Det förtjänar erinras, att alla dessa fall voro sådana, där underdomstolen förvägrat probation och dömt till fängelse och hvilka sålunda af underdomstolen betraktats som tämligen hopplösa fall. Af 121 under öfvervakning satta fyllerister, som mr R. följt under en period af tre år eller mars 1904—mars 1907, hade 38 uppfört sig väl och 32 försvarligt, 13 hade ånyo anhållits, 28 öfverlämnats till dom, 6 underlåtit rapportera och 4 betecknats såsom hopplösa fall.

Af de 70, som sålunda uppfört sig väl eller försvarligt, hade de flesta förut dömts för fylleri sammanlagdt 418 gånger eller omkring sex gånger per man, och det af dem aftjanta fängelsestraffet uppgick till sammanlagdt 22 år 5 månader 13 dagar eller i medeltal omkring 4 månaders fängelse per man.

Vidkommande unga män och pojkar, som erkänt sig skyldiga till olofligt tillgrepp med eller utan inbrott, meddelar R. följande:

Under tiden 1 juni 1901—1 juni 1907 ha 267 sådana personer stått under R:s öfvervakning med följande resultat:

- 157 ha uppfört sig väl
- 39 » » » försvarligt
- 23 » ånyo häktats och dömts
- 36 » af R. öfverlämnats till domstolen för dom
- 1 är i ett reformfängelse
- 1 har rymt
- 3 äro hopplösa fall till följd af deras begär efter spritdrycker.
- 7 ha icke ordentligt rapporterat; deras vistelseort obekant.

Newyorkkommissionens betänkande.

Under år 1905 tillsattes i staten Newyork en kommission med uppdrag att verkställa en noggrann undersökning af öfvervakningssystemet i nämnda stat. Denna kommission, hvilken till ordförande haft Amerikas måhända främste fackman i fråga om probation, mr Homer Folks, har

den 5 mars 1906 till guvernören i Newyork afgifvit ett i flera afseenden särdeles intressant betänkande, däri kommissionen bland annat anför följande:

»Denna kommission är fullt och fast öfvertygad om, att öfvervakningssystemet är en utomordentligt viktig faktor i fråga om behandling af förbrytare. Innan detta system infördes, funnos för deras behandling blott tre möjligheter, nämligen:

1:o) att afkunna villkorlig dom, dock utan öfvervakning af den villkorligt dömda;

2:o) att öfverlämna förbrytaren till en straffanstalt med allt hvad detta innebär i fråga om beröring med förhårdade förbrytare, förlust af själfrespekt och allvarsamma svårigheter för framtiden;

3:o) att ådöma böter.

Öfvervakningssystemet erbjuder en fjärde möjlighet, som är skyddad från sådana beskyllningar, för hvilka hvar och en af de andra i vissa fall är utsatt. Detta system afser öfvervakning af brottslingens uppförande, sysselsättning och vanor; det ställer honom under en viss disciplin, det begränsar hans frihet; det påminner honom om att brott mot lagen medför obehagliga följder; men det beröfvar honom icke friheten; det afskiljer honom icke från samhället; det föranleder icke att han bringas i nära beröring med ett stort antal andra förbrytare, af hvilka några med säkerhet äro af en hårdare och mera oförbätterlig typ än han. Oafsedt den framgång, som så småningom vunnits vid vissa domstolar i denna stat under de sistförflutna fyra åren, har öfvervakningssystemet på andra håll med framgång tillämpats under en mycket längre tidsperiod. I staten Massachusetts har det framgångsrikt praktiserats i öfver 30 år. Det icke blott vädjar till de mänskliga känslorna i samhället och erbjuder en rationell behandling af de olika slagen brottslingar, utan har bestått proftet under tre årtionden af praktisk användning. Det kan såsom goda resultat framvisa ett stort antal personer, hvilka tagit ett farligt steg in på den kriminella banan och hvilka genom den vänliga tillsyn, samt de välvilliga råd och det bistånd, som systemet erbjuder, och genom dess starka och oafåtliga vädjan till deras bättre jag motstått alla frestelser att återgå till sitt förra brottsliga lif och numera äro själförsörjande och nyttiga samt med själfaktning utrustade samhällsmedlemmar.

Öfvervakningssystemet är afven af synnerligt värde för samhället genom de besparingar det medför. De utgifter samhället har för fängelseväsendet äro ansenliga. Den besparing i dollars och cents, som tack vare

öfvervakningssystemet kan göras genom att minska antalet personer, hvilka skickas till straffanstalter för att där underhållas på allmän bekostnad, är ingalunda obetydlig. Den besparing, som tillkommer därigenom att män, hvilka annars icke skulle förtjäna något, hafva arbetsförtjänst, är äfven stor. Icke sällan måste en familj underhållas af välgörenheten medan familjeförsörjaren sitter i fängelse. Sättes han under öfvervakning, kan han försörja sin familj, och det allmänna slipper underhålla honom. Detta är dock noga taget af underordnad betydelse. Vi skulle aldrig vilja föreslå införandet af öfvervakningssystemet endast på denna grund, men lyckligtvis är i detta fall det förfaringssätt, som är bäst för ett ansenligt antal förbrytare, äfven det som mest tager hänsyn till den skattdragande allmänheten.»
